

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Hakkâri ve ilçelerinde yaşanan sosyo-ekonomik sorunların tespiti ve alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98 inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 115 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması gereğini arz ve teklif ederiz.

Sait DEDE

Hakkâri Milletvekili

GEREKÇE

TÜİK'in Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması 2021 yılı verilerine yıllık ortalama eşdeğer hanehalkı kullanılabılır fert geliri en düşük üç ilden biri Hakkâri ilidir. 2021 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçlarına göre %22,8 ile genç nüfus oranı en yüksek olan il olan Hakkâri yine TÜİK verilerine göre istihdam oranı en düşük ve işsizlik oranı en yüksek illerden birisidir. Resmi olarak üç sınır kapısı bulunan, tarım ve hayvancılığa, turizme oldukça müsait bir konumda olan Hakkâri'de yurttaşlar açlık ve yoksullukla karşı karşıya bırakılmaktadır.

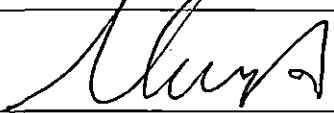
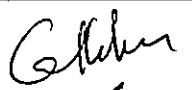
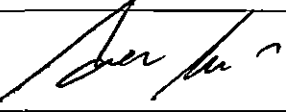
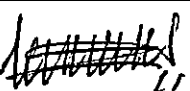
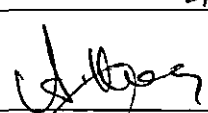
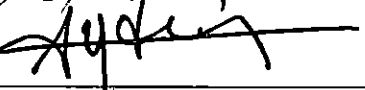
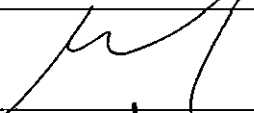
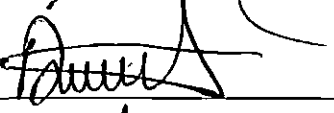
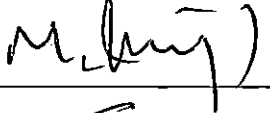
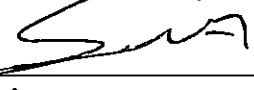
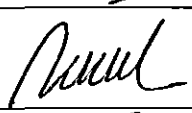
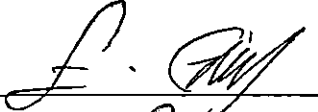
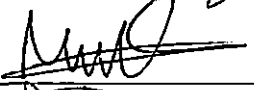
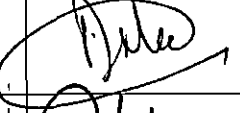
Yaklaşan kış ayları ile birlikte ülkede yaşanan ekonomik krizin etkileri Hakkâri'de daha da fazla hissedilecek, yurttaşların yaşamları çok daha fazla zorlaşacaktır. Hakkâri il merkezinin birkaç mahallesi dışında diğer yerleşim yerlerinin hiç birinde doğal gaz boru hattı bulunmamaktadır. Bu sebeple Hakkâri'de ısınma sorunu kömür ve/veya odunla giderilmektedir. Hakkâri'de geçtiğimiz yıllarda tonu 1.500 ila 1.900 TL arasında satılan kömür bu yıl 8 bin TL'yi aşmış, odun fiyat ise 1.500 TL'den 4.500 TL'ye kadar çıkmıştır. Fiyatların aşırı yükselmesi ile birlikte Hakkâri'de bir hanenin ısınmak için yıllık harcayacağı para müstakil evlerde 40-50 bin TL'yi, apartmanlarda ise 15 bin TL'yi geçmektedir. Zaten hâlihazırda açlık, yoksulluk, işsizlik ile mücadele eden yurttaş için bu meblağı ödemek imkânsızdır.

Hakkâri'deki yurttaşlar yaklaşan zorlu kış aylarında sadece ısınma sorunu ile değil, bunun yanı sıra kapanan yollar, kesilen elektrik, donan su şebekeleri, uçuşa kapatılan havaalanı, büyük ve küçükbaş hayvanlara ot ve yem bulamamak vb birçok sorun ile de karşı karşıya kalmaktadır. Güvenlik gerekçesiyle il ve ilçe merkezlerindeki yollar da dâhil birçok yolun beton bariyerlerle kapatılması hem kazalara yol açmakta hem de ulaşımın rahat bir şekilde yapılmasını

engellemektedir. Güvenlik bölgeleri yasakları ile yayla ve meraların kullanılamaması temel geçim kaynağı olan tarım ve hayvancılığı bitme noktasına getirmiştir. Yine coğrafi ve iklim koşulları daha sert olan illerde uçuşlar sorunsuz yapılabiliyorken Yüksekova'da bulunan Selahattin Eyyübi Havaalanı'nda ILS sisteminin bulunmamasından dolayı her yıl yüzlerce uçak seferi iptal edilmektedir.

İki ülkeye sınırı ve resmi olarak üç sınır kapısı olan Hakkâri ilinde, teknik yetersizlikler, alt yapı eksiklikleri ve bürokratik engellemeler sebebiyle sınır ticaretinin ilin gelişimine katkısı yok denecek kadar azdır. Hakkâri Esnaf ve Sanaatkarlar Odası'na göre bu yılın ilk 8 ayında 182 esnaf iflasını bildirerek ticaretten el çekmiştir.

Genç nüfusu en yüksek il olan, iki ülkeye sınırı olmasından dolayı ticarete, ayrıca tarım, hayvancılık ve turizme oldukça elverişli olan Hakkâri ilinin ekonomik göstergelerde en kötü illerin başında gelmesinin sebeplerinin araştırılarak çözüm yollarının bulunması özellikle yaklaşan kış aylarında yaşanacak mağduriyetlerden dolayı acil önem arz etmektedir.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
2	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
4	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
5	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	
6	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	
7	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
8	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	
9	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
10	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
12	MURAT SARISAÇ	VAN	
13	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
14	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
15	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
18	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
19	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	
20	FELEKNAS UCA	BATMAN	